

Aastaaruanne 2013

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.01.13)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Ida - Virumaa	41934	27	7	34

1.Põhilised tegevussuunad

2013. aasta Ida – Viru raamatukogude tegevusse suuri muudatusi ei toonud.

- Kõige suuremaks sündmuseks 2013. aastal oli üleminek raamatukoguprogrammi Urram uuele versioonile U3.
- Elanikkond maakonnas vähenes ja see peegeldus ka raamatukogude koondarvudes.
- Maaraamatukogud hakkasid bibliograferima vallalehti Urrami kodulooportaali.
- Maakonna raamatukogudes tähistati pärimuskultuuri aastat.
- Iisaku raamatukogu tegevust tunnustati Iisaku valla aasta tegija aunimetusega **Jõhvi Keskraamatukogu**:
 - Leader programmi toetusel osteti 5 e-lugeri Kobo Touch ja 2 tahvelarvutit.
 - Reklaamiti ja tutvustati rohkem koduteenindust.
 - Erinevate raamatukoguüritustega tähistati Jõhvi 75. juubelit

Plaanid 2014.aastaks:

- Aseri ja Rannu raamatukogude edukas liitmine.
- Liitunud Lüganuse valla raamatukogude staatuse arutamine.

Jõhvi Keskraamatukogu:

- E-lugeri ja e-raamatute laenutamise alustamine
- Osalemine Virumaa kirjandusauhinna väljaandmises
- Raamatulaatade korraldamine
- Kogu laenutusosakonna ja lugemissaali fondi liigieraldajate asendamine ning vajadusel raamatute ümberliigitamine
- Lugemissaalis enamlaenutatavatele ajakirjadele uute koodide kleepimine
- Raamatute aktiivsem mahakandmine

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

Põhimäärus ja kasutuseeskirjad on olemas kõikidel raamatukogudel.

Vaivara vallas võeti 01.01.2013 vastu raamatukogude kasutamise eeskiri ja valla raamatukogude avalike internetipunktide kasutamise eeskiri. Kasutuseeskirja uuendati ka Iisaku (21.10.13) ja Kohtla – Nõmme (17.10.13) raamatukogudes.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Muudatusi raamatukogu tegevust reguleerivates dokumentides ei tehtud.

Raamatukogu nõukogu on moodustatud vaid Mäetaguse raamatukogus, kuid see reaalselt ei tegutse. 2010.aastal moodustati nõukogu ka Jõhvi Keskraamatukogus, kuid koos on käidud vaid korra. Käesoleval aastal on plaanis kinnitada nõukogu uus koosseis, kuna uus vallavolikogu määras kõikidesse valla asutuste nõukogudesse uued liikmed.

Raamatukogu tegevus on kajastatud 12 valla arengukavades.

Väljavõtteid arengukavadest:

- **Iisaku** : Selleks, et raamatukogust kujundada kaasaegne infokeskus, oleks vaja investeerida tehnilistesse vahenditesse ja järk-järgult välja vahetada olemasolev ja vananenud arvutipark ning asendada see uute arvutitega. Samuti vajavad AIP-i kasutajad Wifi leviala kasutamise võimalust.
Iisaku Valla arengukava visioonis on raamatukogu kohta ära märgitud järgmist:
E 3. Tagatud on heal tasemel raamatukoguteenus
3.1 Iisaku vallas raamatukogu teenuse kättesaadavuse järjekindel tagamine.
3.2 Iisaku valla raamatukogu teenuse arendamine.
- **Kiviõli Linnaraamatukogu ülesanne on muuta elu paremaks ja huvitavamaks nii Kiviõli linna kui ka ümbruskonna elanikel. Selleks võimaldab raamatukogu vaba juurdepääsu informatsioonile, teadmistele, toetab elukestvat õppimist ja enesetäiendamist. Linnaraamatukogu peab vahendama linnakodanikele linnavalitsuse otsuseid, määruseid jm. dokumente.
*Kiviõli Linnaraamatukogu on kõigile kiviõlilastele tuntud, sõbralik, mitmekülgne ja arenev kultuuriasutus ning teda on ka väljast ilus vaadata. Meie igapäevase töö aluseks on ausus, usaldusväärsus, avatus ja professionaalsus.***
- **Illuka vallas on kaks raamatukogu – Kuremäel ja Kurtnas. Raamatukogudes on tagatud vallaelanike juurdepääs internetile. Kurtina piirkonna elanikud saavad ühis- ja seltsitegevuse arendamiseks kasutada Kurtina raamatukogu teisel korrusel asuvaid ruume. (Kurtina raamatukogu-seltsimaja)**
- **Lohusuu rahvaraamatukogu asub vanas koolimajas. Lohusuu raamatukogu kogu suurus on 10232 (2010.a.). Aastas muretsetakse juurde ca 160 raamatut. Lugejaid on registreeritud 151 ja lugejate arv on viimastel aastatatel vähenenud 1/5 võrra. Lohusuu on kogu täielikult sisestatud elektronkataloogi, laenutamine toimub elektrooniliselt. Lohusuu raamatukogu teenindab põhiliselt Lohusuu alevikku, Separa, Tammispää, Raadna, Ninasi, Kalmaküla ja Vilusi külade elanikke.**
- **Mäetaguse valla arengukavas ja eelarvestrateegias seati eesmärkideks, et vallas toimub aktiivne kultuuri- ja spordielu mis tugineb laiale kandepinnale valla elanike hulgas. Raamatukogu eesmärgiks on olla suure lugejate arvuga, kaasaegse ning mitmekesise fondiga, harivaid üritusi korraldav ja lugemist väärtustav ja propageeriv asutus.**
- **Maidla valla raamatukogud on välja arendatud mitmeotstarbelisteks info- ja teabekeskusteks. Raamatukogudevahelise koostöö tagamine raamatute laenutamisel(sh internetipõhine tellimine, laenutamine, töötajate asendamine jne). Raamatukogude internetipunktide jätkuv arendamine. Raamatukogude erinevate teenuste mitmekesistamine vastavalt võimalustele ja kohalikele vajadustele.**
- **Narva-Jõesuu linna arengukavas aastateks 2011-2025 on raamatukogu ja kultuuri käsitlevad punktid:**

-Linna jaoks tähtsate institutsioonide arendamine- kontserdimaja, rahvamaja, raamatukogu.

-Kultuuri ja spordispetsialistide tegevuse toetus linna eelarvest

-Linna eelarvest rahaliste vahendite eraldamine linnale kuuluvate asutuste ja seltside tegevuseks vajalike hoonete ning rajatiste majandus-ja kapitalikulude katteks.

- **Vaivara** valla kolmes raamatukogus (Olgina, Sinimäe, Vaivara) on igapäevases tööl üks raamatukogutöö peaspetsialist. Olgina ja Vaivara raamatukogus on tööl ka koristaja. Olgina Raamatukogu saalis asuvad avariikulid laenutus, fondiruum, lastemängunurk, teabetuba, kus on arvutid (kokku 3) ja internetipunkt. Ruumide seisukord on hea.
- **Kohtla** valla arengukavas 2007- 2015 on kirjas raamatukogu kohta:
Heal tasemel raamatukogu
Kontaktide arendamine suuremate raamatukogudega
Kvaliteetse internetiühenduse tagamine raamatukogus
- **Toila** valla arengukavas on raamatukogu kajastatud Toila valla kultuuriobjektide nimekirjas.
Arengukava peatükis 6.3 Toila valla oluliste tegevuste kava, kus käsitletakse Toila valla poolt perioodil 2010 – 2017 planeeritavaid olulisi arendustegevusi, mida rahaliselt kaetakse lähtuvalt aastase konkreetse eelarve võimalustest, on lõik:
„Raamatukogude baasil rahvakultuuri viljelemine ja vabariiklaste tegevuste arendamisele“
- **Tudulinna** valla arengukavas 2004-2016 on kirjas tegevuskava kuni aastani 2016, ja seal märgitakse eesmärgiks: *“Tudulinna raamatukogule suuremate ruumide leidmine.”*
- **Kohtla - Nõmme** Valla arengukavas 2013 – 2020 on kajastatud järgnevalt : raamatukogu ruumidesse raamatutööliste soetamine 6000.- eurot. (lk. 17) Kohtla – Nõmme Vallas tegutseb kaks raamatukogu : Kohtla – Nõmme Rahvaraamatukogu ja Kohtla Põhikooli raamatukogu. (lk.41)

Jõhvi valla arengukavas aastateks 2012 – 2020 on Jõhvi Keskraamatukogu tegevus kajastatud järgmiselt:

Jõhvi arengu suundumused ja mõjurid 2003-2012

1.2.6 Kultuur ja sport

Arengueeldused : Jõhvi Keskraamatukogu initsiatiivil toimuvad lisaks igapäevategevusele ka kohtumised kirjanike, filmirežissööride jt loovisikutega, mis rikastab oluliselt Jõhvi kultuurielu.

2.16 Kultuur ja sport

Arengut toetavad ressursid: Jõhvi raamatukogu on ühtlasi maakonna keskraamatukogu Arengut takistavad piirangud: Keskraamatukogul on ruumikitsikus ning pole piisavalt vahendeid uudiskirjanduse muretsemiseks

7. Tegevusvajaduste kava 2012-2020 valdkondade ja strateegiliste arendussuundade alusel

7.7.2 Arendussuund: Toimekeskkonna arendamine

7.7.2.4 Jõhvi raamatukogu juurdeehitus: põhiprojekterimine ja ehitus.

8.1 Valdkondadevaheline prioriteetsus

3. Kultuur ja sport

Nende järel on vajalik ka Jõhvi Keskraamatukogu juurdeehitus (peab selguma Kultuuriministeriumi võimaliku toetuse osa)

8.2 Valdkonnasisesed tegevusvajaduste prioriteetsused

8.2.3 Kultuur ja sport

11. Jõhvi raamatukogu juurdeehitus

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga 31.12.12. €	Seisuga 31.12.13 €	Muutus %
Eelarve kokku	799,272	805,23	1%
sh keskraamatukogus	236,58	240,86	2%
Personalikulu	501,357	503,65	0
sh keskraamatukogus	165,72	169,41	2%
Komplekteerimiskulu	152,54	150,816	-1%
sh OV-lt	84,27	82,556	-2%
sh riigilt	67,265	67,094	0
sh keskraamatukogu	36,35	36,11	-1%
sh OV-lt	14,4	14,71	2%
sh riigilt	21,03	20,67	-2%
Infotehnoloogiakulud	27,296	23,55	-14%
sh keskraamatukogu	5,38	5,28	-2%

Maakonna raamatukogude eelarve püsib juba mitu aastat praktiliselt samal tasemel. Samas on majandamiskulud (elekter, küte jne) kasvanud. Seetõttu jääb muudeks tegevuskuludeks vahendeid vähemaks. Hea on tõdeda, et komplekteerimiskulusid pole suuresti vähendatud. Kahjuks pole kasvanud ka personalikulud.

Projektid, toetused	Periood	Summa
Avinurme raamatukogu projektitoetused KOKKU		789,00
Hasartmängumaksu Nõukogu		
“Kirjanduspäev Avinurmes”	Märts, 2013	400,00
“Laste lugemiselamuste ja loovuse arendamine muinasjututundides, kohaliku kultuuripärandiga tutvumine”	Oktoober, 2013	389,00
Jõhvi Keskraamatukogu projektid		
Kultuurkapitali Ida-Viru ekspertgrupp		
“Emakeelepäeva tähistamine Jõhvi Keskraamatukogus”	01.03.-31.03.13	242,00
Kirjandusõhtu “Jalutuskäik toas” (I.Kotjuh, K.Väli, E.-A.Nuut)	15.09.-31.10.13	300,00
Kultuuriministeerium		
“Ida-Viru maakonna raamatukoguhoidjate koolitusseminar kirjandusest ja IT haridusest”	03.06.-20.06.13	700,00
Hasartmängumaksu Nõukogu		
“Ida-Viru raamatukogude suveseminar-laager”	04.06.-05.06.13	700,00
PRIA Leader meetme toetus		
“E-lugereite, tahvelarvutite soetamine ja tutvustamine Jõhvi Keskraamatukogus”	01.08.-20.12.13	1369,67

Keskraamatukogu projektitoetused KOKKU	3311,67
---	----------------

Projektitoetused on võimaldanud Jõhvi Keskraamatukogul korraldada mitmeid huvitavaid üritusi ja koolitusi, mis omavahendite nappuse tõttu oleksid jäänud korraldamata. Eriti hea meel on e-lugerite ja tahvelarvutite soetamise ning sellega kaasnenud koolituste üle.

Omatulusid oli 5098 eurot. Sellest 1/3 moodustasid omavalitsuste tasaarveldused transpordi ja koolituste eest. Üle plaani laekunud raha kasutasime metallist liigieraldajate ja teavikute ostmiseks ning ürituste korraldamiseks.

2.3 Struktuur

2013.a lõpus ühinesid Lüganuse, Maidla ja Püssi omavalitsused Lüganuse vallaks. See võib 2014. aastal tuua muudatusi ühinenud valla raamatukogudele.

Muudatusi on oodata ka Aseri vallas. Elanikkonna vähenemine ja rahalised võimalused on põhjus, miks Aseri vallas kaaluti kahe raamatukogu – Aseri ja Rannu ühendamist. See tähendaks Rannu raamatukogu sulgemist. Seetõttu toimusid Rannus mitmed arutelud külarahva ja vallavalitsuse osavõtul, teemaks Rannu raamatukogu edasine saatus. Raamatukogude ühinemine otsustatakse 2014. aasta alguses.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

Soonurme raamatukogu juhataja jätkas alates aasta algusest tööd poole kohaga.

Lüganuse raamatukogu juhataja töötab jätkuvalt ühel päeval nädalas Varja raamatukogus.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Seoses arvutikonsultandi lahkumisega jagati tema tööülesanded teiste raamatukogutöötajate vahel. 2014.aasta alguses viidi läbi struktuurimuudatus, millega kaotati arvutikonsultandi ametikoht, kuna vajadus selle ametikoha järele on aastatega võrreldes vähenenud.

Haiguse tõttu lahkus töölt lugemissaali töötaja, asemele võeti uus.

Võeti tööle üks uus koristaja, kuid koosseisu ei suurendatud. 3 koristajat hakkasid tööle 0, 5 koormusega.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2013

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundi de arv (koolituse pikkus)	Raamatukogu-hoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud
Alajõe	1	4	1	0
Aseri	1	3	1	0
Avinurme	4	29	2	296
Iisaku	9	92	2	300
Kiikla	7	42	1	210
Kiviõli	12	98	6	600
Kohtla - Nõmme	9	60	1	60
Kuremäe	8	58	1	37
Kurtna	8	58	1	23
Lohusuu	3	25	1	35
Lüganuse	3	18	1	45

Maidla	9	50	1	0
Mäetaguse	8	67	1	210
Narva - Jõesuu	4	26	2	150
Olgina	1	80	1	240
Pagari	7	45	1	140
Piilsi	0	0	0	0
Püssi	7	42	1	90
Rannu	6	52	1	60
Saka	4	29	1	192
Sinimäe	1	80	1	240
Sonda	0	0	0	100
Soonurme	0	0	0	0
Tammiku	4	18	1	0
Toila	6	45	1	270
Tudulinna	1	4	1	0
Ulvi	3	21	1	0
Vaivara	1	80	1	300
Varja	0	0	0	0
Voka	5	47	1	90
Jõhvi Keskrmk	45	320	14	1700
KOKKU	177	1493	48	5388

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Klienditeenindajate inspiratsioonikoolitus	MTÜ Ettevõtlik Virumaa	10
Inglise keele vestluse ja sõnavara arendamise kursus algajatele (A1)	ETERNA Koolituskeskus OÜ	1
Infokirjaoskuse olemus ja õpetamine õpilastele	Rahvus-raamatukogu	2
Raamatukogu kuvandi loomise meetodid ja vahendid	Narva Keskraamatukogu	5
Ajalooürikud, nende säilitamine, kogumine ja uurimine	MTÜ Alutaguse Matkaklubi	3
Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu O. Lutsu nim.Linnarmk	1
Lasteraamatukogutöötajate õpipäev	Eesti Lastekirjanduse Keskus	2
ERÜ maaraamatukogude sektsiooni XXII	ERÜ maaraamatukogude	2

suveseminar Läänemaal	seksioon, Lääne Maakonna Keskrmk	
Rahvaraamatukogude suve-seminarlaager “Raamatukogu on kultuuripärandi kandja”	Sillamäe Keskrmk, Rahvusraamatu- kogu	3
Raamatukoguhoidjate kutsekoolitused: “Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rakendamine raamatukogus” ja “Kogude kujundamine, kirjeldamine ja säilitamine”	Rahvusrmk	1
Artiklite andmebaasi ISE koolituspäev	Rahvusraamatu- kogu	1
Ennast juhtiv keeleõppija	Jõhvi Vallavalitsus	1
Eesti keel ametikeelena	Sisekaitse- akadeemiaATAK	1
Artikli MARC 21 koolitus	Rahvusraamatukog u	2
Rahvusraamatukogu andmebaasid, bibliografeerimine, autoriõigus	Kohtla – Järve Keskraamatukogu	1
Komplekteerijate koolitused	ERÜ	1
Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	4
Keraamika	Olustvere Teenindus- ja Majanduskool	2
Tasakaalu leidmine iseendas	Mäetaguse vallavalitsus	1
Õppereis Soome Eesti kultuurilooga seotud paikadesse Helsingis	Ida – Viru Omavalitsuste Liit	2
ERÜ maaraamatukogude seksiooni teabepäev	ERÜ maaraamatukogude seksioon	2
Väärtustades oma rahva kultuuripärandi lugu	MTÜ Semud	1

Oktoobris toimus Jõhvi Kontserdimajas viimase kümnendi maakonna olulisim suurkoolitus. Esinejaks oli Eesti tunnustatuim motivatsiooni- ja teeninduskoolitaja Alar Ojastu. Koolitusest võttis osa 10 maakonna raamatukogutöötajat.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

- Toila raamatukogu juhataja Lea Rand andis raamatukogupäevade ajal intervjuu KUKU raadiole.
- Toila raamatukogu juhataja Lea Rand esitas ettekande ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogudest ERÜ kogude toimkonna ja ERÜ rahvaraamatukogude komplekteerimise töörühma seminaril TÜ Raamatukogus 5. novembril 2013.
Jõhvi Keskraamatukogu:
- Jõhvi Gümnaasiumi 9 a ja 9 b klasside karjääriõpetuse tundides tegi peaspetsialist ettekande raamatukoguhoidja elukutsesest ja õppimisvõimalustest.
- Lasteosakonna juhataja andis ülevaate ajalehele Helsingin Sanomat (29.11) Eesti e-riigi võimaluste kasutamisest raamatukogudes.
- Lasteosakonna juhataja oli moderaator 22. märtsil Narvas ja 23. märtsil Kohtla-Järvel toimunud MISA ja IBS projektis „Lõimuv Eesti 2020”.

2.4.3 Maakonnaraamatukogu osa koolituse korraldamisel

Ida-Virumaa raamatukoguhoidjate nõupidamised, koolitused ja õppekursioonid 2013. aastal.

Kuupäev	Teemad ja esinejad
06.03	Erialane info
	"Kaasaegne vene kirjandus" (Igor Kotjuh)
18.04	Õppekursioon Rakverre: ekskursioon Rakvere linnuses, ringkäik Lääne - Viru Keskraamatukogus, Marju Saluste loeng "Esoteerilise kirjanduse lugemine, kas alateadlik usuline otsing?", Rakvere teatris etendus "Kaasavaratu"
15.05	Retk Poruni ürgorus, ringkäik Vasknarvas ja Alajõe raamatukogus
04.06	Suveseminar Alutaguse Puhke- ja spordikeskuses
05.06	1. päeva loengud: "Turvalisus internetis" (Tarmo Rosenfeldt Tiigrihüppe Sihtasutusest), "Kaasaegsed sotsiaalsed keskkonnad" (Priit Tammets), "Raamat kui kultuuripärandi hoidja ja vahendaja" (Marju Kõivupu)
	2. päeva loengud: "Rootsi krimikirjandus läbi aegade" (Kadi - Riin Haasma), "Uuem eestikeelne fantaasiakirjandus" (Sash Uusjärv), "Tiib pandud aastaile õlale: Elmar Salumaa" (Teet Korsten)
03.10	"Eesti keel ametikeelena" (Katrin Täaker)
07.11	"Ülevaade Töötukassa teenustest" (Jõhvi büroo teenusekonsultandid Eha Tobreluts ja Ruta Paesalu)
	"Kuidas vormistada aruannet"
	Kirjanike tuur: Maarja Kangro, Peeter Sauter, Hasso Krull, Sveta Grigorjeva
14.11	Raamatukoguprogrammi U3 koolitus
27.11	"E- lugerite ja tahvelarvutite kasutamine" (Priit Tammets)
	"Kalevipoeg Ida - Virumaal" (Anne Nurgamaa Iisaku muuseumist)
11.12	Jõuluseminar Mäetaguse raamatukogus: ringkäigud Mäetaguse koolis ja koolirahvatukogus, rahvamajas ja hooldekodus

17. augustil sõideti üheskoos Võtikvere raamatuküla päevale.

Aasta lõpus väljastas keskraamatukogu osalejatele koolitustõendi aasta jooksul läbitud koolituste kohta.

Keskraamatukogu korraldatud koolitused ja õppekursioonid tasuti omavalitsuste ja Jõhvi Keskraamatukogu eelarvest. Suveseminaril läbiviimiseks saadi toetust Kultuuriministeeriumist ja

Hasartmängumaksu Nõukogult. Vähene koolitusraha või selle puudumine raamatukogude eelarves seab keskraamatukogule väljakutse otsida võimalikult soodsaid, kuid heal tasemel koolitusi. Koolitusteemade valikul lähtuti muuhulgas ka maaraamatukogude ettepanekutest ja soovidest.

Väga oodatud on kahepäevane suveseminar (sel aastal toimus 3.korda), kus raamatukogutöötajad saavad pühenduda täiendkoolitusele ja erialaste kogemuste vahetamisele. Keskraamatukogu koolitused on ja jäävad ilmselt ka järgnevaks aastaks enamusele ainsaks enesetäiendamise võimaluseks.

Siinkohal võiks tuua kaks negatiivset näidet, mis puudutavad koolituste korraldamist ja läbiviimist.

Täiskasvanud õppija nädalal Jõhvi Keskraamatukogus toimuma pidanud ETKA Andrase korraldatud rahakoolitusele ei tulnud kohale lektor, kelle nime ega kontaktandmeid raamatukogule enne üritust teada ei antud. Juhtunu andis kogemuse olla edaspidi ettevaatlik nn vahendatud koolituste suhtes.

Juunis toimunud maakonna raamatukogude suveseminari eel pidime 4 päeva enne ürituse toimumist vahetama korralduspaika, kuna majutusasutus eelistas raamatukogutöötajatele pikemaajalisi välismaiseid kliente.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Iisaku raamatukogu juhataja Hille Väljaotsa asus omandama rakenduslikku kõrgharidust Tartu Ülikoolis infokorralduse erialal.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Teenindusosakonna juhataja Sirje Malmel lõpetas Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli hooldustöötaja erialal.

Tammiku raamatukogu juhataja Aire Salmu jätkab õpinguid Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis hooldustöötaja erialal.

Laenusosakonna töötaja Katrin Rego lõpetas raamatukoguhoidjate kutsekoolituse ja sai raamatukoguhoidja kutsetunnistuse.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Mäetaguse raamatukogu juhataja Tiina Tõnurist valiti aasta maaraamatukoguhoidja nominendiks. Iisaku raamatukogu tunnustati valla 2013.aasta tegija aunimetusega. Raamatukogus alustati 2012.aastal kohalike inimeste elulugude salvestamist. Kahe aasta jooksul on sarjas "Minu elu lugu" jäädvustatud 13 iisakulase lood, mis peegeldavad inimeste elu ühiskondlike muutuste taustal alates eelmise sajandi 30.aastatest praeguseni. Videosalvestatud elulugusid hoitakse Iisaku muuseumis.

Avinurme raamatukogu juhataja Heli Nigul ja Ulvi raamatukogu juhataja Kadri Peep said Avinurme valla aastapäeval tänukirja kauaaegse pühendunud töö eest.

Iisaku raamatukogu juhataja Hille Väljaotsa sai tänukirja ametist lahkuvalt vallavanemalt eeskujuliku ja meeldiva koostöö eest. Kohtla – Nõmme raamatukogu juhataja Kristina Kiiver sai seoses valla 20.aastapäevaga vallalt tänukirja.

MTÜ Tugikeskus Power tänas Narva-Jõesuu raamatukogu koostöö eest.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Ida – Viru Keskhaigla Vereteenistuse tänukiri hea koostöö eest.

Teenindusosakonna juhataja Sirje Malmel valiti Täiskasvanud õppija nädalal maakonnas primaks õppijaks.

Lasteosakonna töötaja Gerri Orgma sai ERÜ tänukirja infootsingu võistluse lõppvoorus osalemise eest.

Riiklikul tasandil võiks olla koolitusi praktilistel raamatukogutööd puudutavatel teemadel, näiteks teavikute mahakandmine, valiku põhimõtted jms.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Raamatukogudes eelmisel aastal suuri remonttöid läbi ei viidud. Vaivara raamatukogus tehti värvimistöid. Iisaku raamatukogu sanitaarremondi teostumine lükkus töö teostaja ülekoormatuse tõttu käesolevasse aastasse. Veidi soetati ka inventari. Mäetaguse sai riiulitele uued sildid ja liigieraldajad. Narva–Jõesuu raamatukogu sai juurde 2 raamaturiiulit, 2 tugitooli ja laua, raamatukogus tehti ka ventilatsiooni parandamise töid. Tudulinna raamatukogu sai kaks uut riiulit.

Sanitaarremondi vajadus on Toila, Sonda, Kohtla–Nõmme ja Rannu raamatukogudes. Rannu raamatukogu vajaks lisaks maja soojustamist. Maidlas vajaksid parandamist välisfassaadi praod. Kuremäel oleks vaja kohati uuendada põrandakatet. Püssi raamatukogus peaks välja vahetama aknad ja välisukse, millele oleks vaja ka varikatust. Piilsis vajaksid remonti ahjud. Kiviõlis loodetakse käesoleval aastal uuendada lasteteeninduse põranda vaipkate. Eakate külastajate arvates võiks Lüganuse raamatukogu asuda esimesel korrusel. Tudulinna raamatukogus valitseb jätkuvalt ruumipuudus.

Ruumipuudus on ka Jõhvi Keskraamatukogus. Seda aitaks veidi leevendada lasteosakonna ja harukogu kolimine 2015.aastal Jõhvi praegusesse gümnaasiumihoonesse, kuid esialgu on see vaid idee, rahalised vahendid selleks veel puuduvad.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

Maakonna raamatukogudes infotehnoloogilise riistvara soetamisel olulist edasiminekut ei toimunud. Narva – Jõesuu raamatukogu ostis kaks uut arvutit. Kiviõli raamatukogu ostis kohaviitade printimiseks printeri. Kuremäe raamatukogule ostis vald sülearvuti, mida on mugav kasutada näiteks ürituste läbiviimisel.

Wifi leviala on Avinurme, Mäetaguse, Voka, Vaivara, Tudulinna, Sonda, Sinimäe, Saka, Püssi, Rannu, Olgina, Maidla, Lüganuse, Kurtina, Kuremäe, Kiviõli raamatukogudes.

Wifi leviala ei ole Aseri, Ulvi, Toila, Piilsis, Pagari, Narva – Jõesuu, Lohusuu, Iisaku raamatukogudes.

15. novembrist läksid maakonna raamatukogud üle uuele tarkvarasüsteemile U3.

Üleminek raamatukoguprogrammi uuele versioonile pidi toimuma juba augustis, kuid lükkasime ülemineku edasi, sest programmiga polnud võimalik tõrgeteta töötada. Üleminek toimus raskusteta, samas võib öelda, et programm on kasutajatele harjumatu ja aeganõudev. Töötajate arvates on ajakirjade arvelevõtmine ja komplekteerimise osa U3-l ebamugav. 2014. aasta algul esines segadust eelmise aasta statistika väljavõtmisel.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Wifi leviala on Jõhvi Keskraamatukogus ja selle harukogudes Tammikus ja mikrorajoonis.

Viimases pole kahjuks selle kasutajaid.

Jõhvi Keskraamatukogu vahetas välja ühe tööarvuti. Leader programmi toetusel soetas raamatukogu 5 e-lugerit ja 2 tahvelarvutit. Kahjuks saab laenutamiseks lugerisse laadida vaid nn

vabalt kättesaadavaid e-raamatuid, mis enamasti on klassikateosed. Uuemate e-raamatute laenutamine aitaks kindlasti kaasa lugemise populariseerimisele. Loodetavasti tekivad raamatukogudel lähitulevikus soodsad võimalused uusi e-raamatuid soetada ja laenutada

2.7 Raamatukogude koostöö

Riiklikul tasandil:

- Kultuuriministeerium – koolituste korraldamine ja rahastamine
- Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus – koolitused, vabariiklikud lasteprojektid
- Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing – koolitused, üritused
- Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esindus - Põhjamaade raamatukogupäevade tähistamine
- Eesti Kirjanike Liit ja Rahvusraamatukogu - kirjanike tuuri läbiviimine, Kirjanike Liidust nõu ja abi saamine näiteks kirjanike kontaktandmete leidmisel
- ETKA Andras- Täiskasvanud Õppija Nädala raames korraldatud ürituste läbiviimine
- Tiigrihüppe Sihtasutus – koolituse „Turvalisus internetis“ läbiviimine
- Priit Tammets - nõu ja abi e-lugemise ja tahvelarvutite soetamisel
- Maakonna keskraamatukogudega - ühised koolitused ja nõupidamised

Kohalikul tasandil:

- Kurtna raamatukogus - seltsimajas tähistab klubi Maarjahein mitmesuguseid tähtpäevi
- Narva – Jõesuu raamatukogu teeb jätkuvalt koostööd vene kultuuriseltsiga Allikas ja Hahni nimelise kohaliku luuleühinguga
- Pagari raamatukogu teeb tihedat koostööd eakate klubiga Elulõng
- Saka raamatukogus käib kord kuus koos eakate klubi Meelespea, mille esinaine on raamatukogu juhataja. Neil üritustel on tutvustatud uudiskirjandust, ajakirju ja loetud ette luulet;
- Sonda raamatukogus käib endiselt korra kuus koos Eesti Looduskaitse Seltsi Sonda osakond. Seltsi dokumentatsioon on hoiul raamatukogus. Seltsi üritustel korraldab raamatukogu näitusi ja viktoriine. Samuti käib raamatukogus koos Sonda perenaiste selts
- Soonurme raamatukogul on ürituste korraldamisel abiks kohalikud kultuurikandjad , näiteks Jututoa pere, head koostöösuhted on ka Oandu külakeskuse töötajaga
- Tammiku raamatukogu teeb tihedat koostööd külaseltsi ja rahvamajaga
- Ulvi raamatukogu teeb koostööd valla naisteühendusega
- Iisaku raamatukogul on jätkuv koostöö kohaliku muuseumiga
- Koostööd tehakse ka kohalike lehtedega

Kultuuriürituste korraldamisel tehakse koostööd kohaliku omavalitsuse ja teiste paikkonna kultuuriasutustega, samuti oma piirkonda jäävate koolide ja lasteaedadega.

Suuremateks koostööpartneriteks on veel rahvamajad ja külaseltsid. Paljud raamatukogud teevad koostööd oma valla teiste raamatukogudega ürituste korraldamisel, kogude komplekteerimisel, RVL-i korraldamisel jm. Hea koostöö on maakonna keskraamatukoguga – kogude komplekteerimine, koolitus, nõustamine ja infovahetus.

Jõhvi Keskraamatukogu:

- Jõhvi Vallavalitsus - mitmete kirjandusürituste toetamine
- Jõhvi Vallavalitsuse sotsiaalosakond – koduteeninduse tarbeks mikrobusi või elektriautode andmine
- Vallaasutused - vallaasutuste direktorite regulaarsed kooskäimised vallavalitsuses, valla kultuurikalendri läbiarutamine ja koostamine, vallaasutused (nt koolid, lasteaiad) käivad regulaarselt valimas raamatuid, mille on meile anetanud eraisikud. Möödunud aastal toimus valla kultuuritöötajatele jõuluaegne koosviibimine, kuhu ka Jõhvi Keskraamatukogust kutsuti kolm inimest
- Jõhvi Gümnaasium– raamatukoguürituste korraldamine
- Jõhvi vene gümnaasium – raamatukoguürituste korraldamine
- Kohtla – Järve Slaavi gümnaasium- raamatukoguürituste korraldamine
- Kohtla – Järve Ühisgümnaasium – raamatukoguürituste korraldamine
- Jõhvi Vallakunstnik Kalev Prits - joonistab saržid menukiauhinna võitnud autoritele
- Jõhvi Pensionäride Päevakeskus - info edastamine raamatukogu ürituste kohta ning nendepoolne teatamine osalejatest
- Jõhvi Muuseumi Selts - mihklilaada ajal Tasuta Raamatu Laada korraldamine
- Ida – Viru Omavalitsuste Liiduga - Virumaa Kirjandusauhinna väljaselgitamine ja üleandmine
Viru Maakohtu Kriminaalhooldusosakond - hoolealustele, kellele on määratud üldkasuliku töö tegemine leitakse võimalusel lihtsamaid töid
- Ida – Viru Keskhaigla Vereteenistus - mitu korda aastas ruumide võimaldamine doonoripäeva läbiviimiseks.
- Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusega – tarkvara ja infosüsteemide halduse eriala õpilastele praktikakoha võimaldamine
- Jätkuvalt tihe on koostöö maakonnalehega „Põhjarannik“. Võib öelda, et tänu maakonnalehele on Jõhvi Keskraamatukogu tihti „pildil“.
- Maakonna keskraamatukogude direktorid käivad regulaarselt koos koostööplaanide arutamise ja kogemuste vahetamise eesmärgil.
- Eesti Töötukassa Ida-Virumaa osakond – praktikoha võimaldamine
- Virumaa nõustamis- ja aktiveerimiskeskusega – praktikakoha võimaldamine
- Vabatahtlikud – abi tasuta raamatu laatade läbiviimisel

Lasteosakonna koostöö vt 4.3

3. Kogud

Komplekteerimispõhimõtted – eelkõige eesti ilukirjandus ja Eestit puudutav kirjandus, teatme-, õppe- ja tarbekirjandus. Väärt tõlkekirjandus ja ajaviitekirjandus. Arvestama peab iga konkreetse raamatukogu lugejaskonna huvi ja vajadustega. Riigipoolse toetuse sihtotstarbeline kasutamine maakonnas tervikuna sujub iseenesest, ilma et seda erilisel jälgima peaks. Keskraamatukogul ja valdavalt venekeelse lugejaskonnaga raamatukogudel (Kiviõli, Narva-Jõesuu, Aseri, Alajõe, Olgina) ei ole 50% täitmine reaalne. Teistel saab vajalik summa vaevata täis ja kuhjaga ületatudki.

2013.a. oli Ida-Virumaa raamatukogude arv 27, neist 4 (Aseri, Iisaku, Kiviõli, Narva-Jõesuu) komplekteerib oma fondi iseseisvalt.

- Komplekteerimiskulu kokku 150,82 (tuh) € (2012.a võrreldes 1% vähem), millest
OV raha 82,56 (55%)
riigilt 67,09 (44%)
muud allikad 1,23 (1%)
- Komplekteerimiskulu elaniku kohta 3,6 € ehk 0,3 teavikut.
- Teavikute juurdetulek 2013.a. 13322 eks (-701 eks ehk 5% vähem kui 2012.a), millest
- ostud 12402 eks ehk 93,1% (-737 eks ehk 5,6% vähem kui 2012.a)
- annetused 920 eks ehk 6,9% (+36 eks 3,9% rohkem)
- Raamatuid 13 270 eks (nimetusi 13230), millest ilu- ja lastekirjandus 9308 (70%)
Auviseid 50
Elektroonilisi teavikuid 1
Muu 1
- Keelte järgi eksemplare:
eesti keeles 9280 (-3,14%)
vene keeles 3959 (-9,9%)
teised võõrkeeled 83 (+56,6%)

Raamatute põhilised ostukohad on endiselt Rahva Raamat, Apollo, TRT Hulgi. Kokku on erinevaid tarnijaid 29. Kirjastustest on suuremad tarnijad Varrak, TEA Kirjastus, Bestkaup. Venekeelset kirjandust ostsime Sinonim OÜ ja Rahva Raamatu käest. Väikeseks leevenduseks rahanappuse juures oli suurarnijate ja mõnede kirjastuste soodusprotsendi suurendamine raamatukogudele. Kes langetas hinda omaalgatuslikult, kellega tuli läbirääkimisi pidada. Kolme hulgifirma vahel on üheks põhiliseks valikukriteeriumiks hind. Suuremate kirjastuste puhul on hind reeglina üks, aga väiksemate väljaandjate puhul võib hind vägagi erineda. Venekeelse kirjanduse puhul annab Rahva Raamatule eelise nende madalam hind, aga selle „nullib“ ära väga pikk tarneaeg.

Perioodikale kulus kogu komplekteerimissummast 36,58 tuh ehk 24,25% (-0,75 tuh / 8,35% 2012.a).

Annetused

Põlevkivivaldade (Iisaku, Mäetaguse, Illuka, Maidla, Vaivara) 10 raamatukogu sai Eesti Energialt kingituseks 126 raamatut (13,70% annetustest). Vaivara valla raamatukogud soovisid raamatute asemel (ostuks raha piisavalt) lauamänge, mida nad ka said. Eesti Energia selgitas enne välja iga konkreetse raamatukogu soovid ja vastavalt sellele komplekteeriti kingitus.

Tudulinna raamatukogu sai 266 eks suuruse annetuse Ameerika Ühendriikidest Toomas Ruubenilt. Sisuks enamusel pagulaskirjandus.

Annetusi saime Hoiuraamatukogust, osa neist tellimisnimekirja alusel, mida me neile 2-3 korda aastas saadame. Väärtuslikke leide tuleb ette raamatute hulgast, mida tuuakse keskraamatukokku tasuta raamatu laada tarbeks. Samuti leiab nende raamatute hulgast teoseid, mida saab kasutada raamatufondi uuendamiseks. St raamatukogu hea väljanägemise kaotanud raamat asendatakse märksa paremini säilinud köite vastu.

- Kustutati 5665 teavikut
- Kokku on Ida-Viru maakonna raamatukogufondide suurus 01.01.2014.a. seisuga 557508 eks, sellest raamatuid 547322 eks.

E-raamatuid pole ostetud, sest laenutada raamatukogu neid ei saa.

Auviseid komplekteeriti tagasihoidlikult. Põhiliselt Eesti Päevalehe filmiklassika ja Eesti Ekspressi lastefilmide sari keskkogul, lisaks mõned üksikud heliplaadid. Raha rohkem ei võimalda.

Nõudlus liigilise kirjanduse järele on vähenenud. Tihti piirduakse interneti teel saadava teabega (Maidla raamatukogu). Palju ilmub selliseid raamatuid (eriti koka- ja kudumisraamatud), mille teema on raamatukogus kaetud ja rahapuudusel ostetakse neid juurde väga vähe.

Maaraamatukogude lugejad soovivad rohkem (eesti) ilukirjandust, keskraamatukogus ja suuremates keskustes on peale ilukirjanduse nõutud erinev õppekirjandus. Hästi lähevad elulood, ajaloolised, Minu-sarja raamatud. Mõnes raamatukogus soovitakse palju eneseabi raamatuid, teises ei soovita neid üldse. Kõik sõltub konkreetsest paikkonnast – kas seal on kool, lasteaed, millised on inimeste huvialad, millised huviringid tegutsevad, milline on elanike vanus, kas jagub kõiki vanusegrupe või on ainult valdavalt vanemad inimesed. Kui on ainult eestikeelne (või venekeelne) elanikkond, on komplekteerimine lihtsam. Kakskeelse elanikkonna puhul on juba keerulisem rahaga toime tulla. Peab saama mõlema lugejagrupi huvid rahuldatud.

Aktiivselt kasutatakse RVL teenust. Seda nii maakogudes nappiva õppekirjanduse kui ka kõikide teiste raamatute puhul, mida enda raamatukogus pole. Üldhariduskoolide õppeprogramme toetavaid raamatuid püüavad kõik raamatukogud endale soetada. Illuka, Avinurme, Mäetaguse valla raamatukogud kooskõlastavad omavahel juba enne tellimist, kes millise raamatu endale soetab, hiljem saavad kodukandi piires vahetada. Teiste raamatukogude puhul püüab komplekteerimisosakond seda põhimõtet järgida. Liigikirjandusest tuntakse enim huvi liikide 1, 3, 61, 64-69, 7 ja 9 vastu. Kõige vähem tunnevad lugejad huvi 2 liigi vastu. Mõnel raamatukogul moodustavad perioodikalenutused poole laenutuste koguarvust. Üldse laenutatakse perioodikat palju. Kahjuks ei käi see kultuuriperioodika kohta.

Keskraamatukogu probleem on pikad raamatujärjekorrad, sest valdavalt saab raha nappimisel raamatuid soetada ühes eksemplaris, mõned üksikud erandid. See võib osaliselt põhjustada ka lugejate, laenutuste kaotust, kuna inimesed ei taha nii kaua raamatut oodata. Püüame järjekorra liikumist kiirendada laenutustähtaega lühendades. Alati pole see võimalik, kui raamat eeldab süvenenumat lugemist. Paaris raamatukogus, kus on üksikuid venekeelseid lugejaid, tuleb järgmisel aastal rohkem tähelepanu pöörata nende lugemisvajaduse rahuldamisele.

4. Raamatukoguteenused

Enamik raamatukogusid pakub juba traditsioonilisi raamatukoguteenuseid: kojulaenutust ja kohallugemist, RVL-i ning interneti kasutamist. Suuremates raamatukogudes on võimalik teha koopiaid, enamikes on ka printimisteenus. Teenused on valdavalt tasulised ja tasutakse vastavalt kehtestatud hinnakirjadele. Endiselt abistatakse inimesi veebiteenuste osas: pangatehingutel, tuludeklaratsioonide täitmistel, CV-de koostamistel jm.

Lisaku raamatukogus viidi läbi lugejate – külastajate rahulolu uuring. Raamatukogu poolt koostatud ankeetküsitlusele vastas 45 inimest. Uuringust selgus, et enamik vastanutest on raamatukogu pakutavate teenustega rahul. Tehti ka ettepanekuid, kuidas raamatukogu tööd veelgi paremaks muuta.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Raamatukogus on 8 internetiühendusega arvutikohta ja wifi leviala. Tasuliste teenustena on võimalik teha koopiaid, printida ja skaneerida. Kasutusel on kõik programmi Urram lugejaportaali poolt pakutavad võimalused. RVL- i teenust kasutasid lugejad jätkuvalt aktiivselt. Laenusosakonnas varustati enamuse eestikeelsest avafondist uute liigialdajatega. Venekeelse raamatufondi liigialdajad vahetatakse välja 2014. aastal.

Valmistuti e-lugeri lugejatele ja maaraamatukogudele laenutamiseks. Selleks töötati välja lepinguvormid, tõlgiti kasutusjuhend eesti ja vene keelde ja käidi Tartu Linna Keskraamatukogus sellealaseid kogemusi omandamas.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

Avalik teave on kättesaadav kõikides raamatukogudes. Kohaliku omavalitsuse materjalid (määrused, protokollid, detailplaneeringud, arenguplaanid jm) on saadaval üldjuhul paberil. Avalik teave on kättesaadav ka valdade veebilehtedel. Lisaks on paljudes kohtades vallalehed. Raamatukogu on üldjuhul kogu kohaliku elu puudutava informatsiooni vahendaja.

AIP-i kasutamine:

AIP on kõikide raamatukogude juures olemas. Selle kasutamine on eri paigus erinev, kuid üldjuhul täheldatakse kasutamise langust. Jäänud on kindel seltskond inimesi, kes kasutavad AIP-i arvuteid ning samuti on arvutid hinnas laste hulgas.

Siiski peetakse AIP-i info kättesaadavuse ja raamatukogu teenuste seisukohast vajalikuks, et tagada teenus ka neile, kellel kodus internetiühendus puudub. Takistavateks asjaoludeks võivad olla vilets internetiühendus või amortiseerunud arvutipark.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Raamatukogus on tasuta internetiühendus, mis tagab juurdepääsu avalikule teabele. Teabe otsijale on põhiliselt abiks bibliograaf ja lugemissaali töötaja, seda eriti Riigi Teataja kasutamisel. Lugemissaalis on väljas aruteluks valla detailplaneeringud, volikogu otsused ja määrused. Lasteosakonna infotahvlitel on üleval noortele oluline info mitmesugustest noorteüritustest, konkurssidest, noortevahetustest ja projektidest.

AIP-i kasutamine:

Raamatukogu internetipunkti kasutamine väheneb: 2012.aastal registreeriti külastajaid 1631, neist lapsi 663, 2013.aastal aga 1214, neist lapsi 356. AIPi külastuste arvu vähenemist mõjutab kindlasti arvutite ja interneti parem kättesaadavus kodudes ning seetõttu väheneb AIPi külastatavus suure tõenäosusega lähiaastatel veelgi.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Raamatu- kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus (+)	Külast-d 2012	Külast-d 2013	Muutus (+)	Virtuaal külas-d 2012	Virtuaal külas-d 2013	Muutus (+)	Laenut-d 2012	Laenut- d 2013	Muutus (+)
Linna/ma akonna rmtk	10269	10002	-267	147928	139039	-8889	6438	9878	+3440	288876	265344	-23532
Sh keskk	3089	2901	-188	46978	42112	-4866	6386	6764	+378	105473	98935	-6538

Viimase rahvaloenduse andmetel on kümne aastaga maakonna elanike arv vähenenud 28 000 inimese võrra, viimase viie aastaga 11 000 elaniku võrra ja eelmise aasta jooksul 3295 inimese võrra. Inimesi jäi vähemaks enamikus maakonna omavalitsustes. Lisaks suurele väljarändele iseloomustab maakonda Eesti keskmisega võrreldes kiiremini vananev elanikkond. Need põhjused mõjutavad enim raamatukogude külastatavust. Töökohtade puudus, mis viib inimesed piirkonnast minema ja mille tulemuseks võib olla maaelu hääbumine, avaldab maaraamatukogude näitajatele samuti mõju. Töölkäivatel inimestel, eriti väljaspool kodupiirkonda töötavatel, pole aega raamatuid lugeda (Kurtina, Pagari, Rannu, Sonda, Tammiku). Raamatukogu põhinäitajate kahanemise põhjustest võib lisaks nimetada eakate

lugejate nägemise ja tervise halvenemist (Avinurme, Sonda). Maidlas on raamatukogu vahetus läheduses asunud kauplus ja sidejaoskond suletud ja seetõttu külastavad inimesed seda kanti vähem. Samuti on lugejad pettunud, et uudiskirjandust, mida ajakirjanduses reklaamitakse, ostetakse raamatukokku vähe (Maidla). Materiaalsete võimaluste paranedes tellivad paljud varem raamatukogust laenutanud inimesed koju ajakirju ja raamatuklubi sooduspakkumistega raamatuid (Avinurme, Iisaku). Vene lugejad loevad palju Internetist vabalt kättesaadavaid raamatuid (Narva – Jõesuu). Infot leitakse internetist ega peeta vajalikuks minna raamatukokku (Avinurme, Tammiku). Eestlaste lugemisharjumus on vähenemas. Lugemine kui vaba aja veetmise vorm peab võistlema muude meelelahutusvormidega (Rannu). Töötaja lähetuses viibimise ajal on raamatukogu suletud (Toila).

Mäetaguse näitajate arvu suurenemise põhjusena näeb juhataja raamatukogu tagasikolimist keskusesse. Pagari lugejate ja külastuste arv tõusnud, sest seltsimajas toimuvate ürituste ajal ja huviringidesse tulles on võimalik alati ka raamatukogu külastada.

Maakonna raamatukogud paistavad silma väheste virtuaalkülastustega. Kodulehed on Jõhvi, Iisaku, Kiviõli ja Toila raamatukogudel.

RVLi teenust kasutatakse Aseri, Avinurme, Kiviõli, Pagari, Sinimäe, Toila, Tudulinna, Voka, Iisaku, Sonda, Kuremäe, Kurtna, Pagari, Kiikla, Lohusuu, Maidla, Mäetaguse raamatukogudes. Raamatuid tellitakse suurematest Eesti raamatukogudest ja keskraamatukogust. Oma valla piires vahetavad teavikuid aktiivselt Mäetaguse, Illuka, Avinurme, Lüganuse ja Toila valla raamatukogud. Iisaku raamatukogu toob kaks korda aastas venekeelseid raamatuid Alajõe raamatukogust. Suurematest raamatukogudest saadetakse teavikud põhiliselt posti teel.

Keskraamatukogust viib raamatud valda koos raamatupakkidega vallavalitsus (Sonda), seminaril käies raamatukogutöötaja (Maidla) ja vabatahtlikud. Rannu raamatukogul RVLi teenus puudus, sest vahemaad teiste raamatukogudega on kauged, transport puudub ja inimesed pole nõus teenuse eest maksma.

Koduteenindust viiakse aktiivselt läbi Kurtna raamatukogus. Illuka valla pindala on suur, seal elab 1,9 inimest km² kohta, suur osa elanikkonnast on eakad. Avinurme raamatukogutöötaja viib mõnele eakale raamatuid koju. Edaspidi on selles osas plaanis teha koostööd valla sotsiaalosakonnaga. Kiikla raamatukogutöötaja plaanib teenust reklaamida vallalehes.

Koduteenust osutavad veel Kiviõli, Kuremäe, Lohusuu, Maidla, Narva – Jõesuu, Pagari, Püssi, Rannu, Saka, Sinimäe, Sonda, Tammiku, Tudulinna, Voka raamatukogud. Lüganuse raamatukogu juhataja käib korra kuus laenutamas Purtses külaseltsi toas. Mäetaguse raamatukogu juhataja viib talveperoodil, kui liikumine on raskendatud raamatuid Alutaguse Hooldekeskusesse.

Jõhvi Keskraamatukogu:

2013. aastal külastas raamatukogu keskmiselt 146 (v.a Tammiku) inimest päevas. Aasta jooksul kogunes laenutusi 89146, mis teeb iga laenaja kohta 33 teavikut aastas. Koolikirjanduse kõrval laenutati kõige rohkem Erik Tohvri raamatuid „Mere taga“, Sofi Oksaneni ”Kui tuvid kadusid” ja Hedvig Hansoni „Jutustamata lugu“. Populaarsemad ajakirjad olid Eesti Naine, Elukiri, Pere ja Kodu, Imeline Ajalugu, Gala Biografia, Krestjanka, Karavan Istorii.

Raamatukogu lugejate, külastuste ja laenutuste üldarv kahanes kolmandat aastat järjest.

Raamatukogul on 2822 lugejat, seda on 204 võrra vähem kui 2012. aastal. Raamatukogu külastuste arv (40870) langes 5434 võrra ja laenutuste arv (89146) kahanes 14882 võrra.

Raamatukogu põhinäitajate nii suur langus paneb siiski kahtlema Urrami statistika õigsuses.

Igapäevaselt me raamatukogu külastuste nii suurt vähenemist pole täheldanud. Kuna statistikat käsitsi ei tehta, siis aluseks jäävad sellised Urramist võetud andmed.

Põhinäitajate vähenemise peamised põhjused on elanikonna vähenemine ja vananemine, raamatute kallinemine ning raamatute ostmiseks mõeldud summade vähenemine. Mõjutavad ka populaarsete raamatute pikad järjekorrad, kuigi laenutustähtaegu on lühendatud. Venekeelseid raamatuid saab Netist tasuta alla laadida. Endiselt on eestikeelne lugeja väga aktiivne raamatute järjekorda panemisel, vene lugeja kasutab võimalust tunduvalt vähem.

Teavikute soetamise vähenemisest võib tuua järgmise võrdluse:

2009.a. komplekteeriti keskraamatukogule 2391 teavikut, s.h 2353 raamatut, 2012.a.1947 teavikut, s.h 1925 raamatut. Seega võrreldes 2009. aastaga on saadud 444 teavikut vähem, s.h. 428 raamatut.

Kvaliteetset raamatukoguteenust pakkumast takistab ruumipuudus. Kuna raamatukoguüritused viiakse läbi lugemissaalis, tuleb ürituse ajaks raamatukogu sulgeda. Loomulikult häirib see raamatukogu külastajaid.

2013.aastal hakati aktiivselt koduteenindust reklaamima. Koduteenindus on mõeldud eakatele ja liikumisraskustega inimestele, kes saavad raamatuid ja ajakirju koju tellida. Tegu on väga perspektiivika teenusega, sest elanikkond vananeb. Raamatukogul on kokkulepe valla sotsiaalosakonnaga, kelle bussiga viiakse raamatud korra kuus soovijateni. Teenusest kirjutati maakonnalehes, vallalehes ja raamatukogu kodulehel, kuid siiani on vaid üks teenuse kasutaja.

Viiendat aastat andis Jõhvi Keskraamatukogu välja lugejaauhinda maakonnas kolmele enim loetud kodumaisele autorile. Laenutuste edetabel on koostatud raamatukoguprogrammide Urram ja Riks põhjal seisuga 01.09.2012-01.09.2013 ja hõlmab kõikide maakonna rahvaraamatukogude laenutusi.

Eelmise aasta loetumad raamatud olid:

Erik Tohvri teosed „Mere taga“ ja „Kaamos“

Ene Hioni „Valdo Pant - aastaid hiljem“

Hedvig Hansoni „Jutustamata lugu“

4.3 Lasteteenindus:

Raamatu- kogu	Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus (+)	Külast-d 2012	Külast-d 2013	Muutus (+)	Virtuaal külas-d 2012	Virtuaal külas-d 2013	Muutus (+)	Laenut-d 2012	Laenut- d 2013	Muutus (+)
Linna/ma akonna rmtk	2311	2333	+22	39598	36846	-2752	0	0	0	30771	25401	-5370
Sh keskk	715	717	+2	10566	9417	-1149	0	0	0	15922	13010	-2912

Lastest lugejate arv maakonnas vähenes 2013. aastal 1%, Jõhvi Keskraamatukogus jäi protsent samaks. Laste külastused vähenesid maakonnas 7 %, keskraamatukogus 11%; laenutatud teavikute hulk maakonnas vähenes 17 %, keskraamatukogus 18%.

Kõigi põhinäitajate languse põhjused on viimastel aastatel samad. Lastel on suur koolikoormus ja koolis käiakse kodust kaugemal (Rannu, Saka, Mäetaguse, Saka, Varja). Mitmetes piirkondades nimetatakse laste arvu kahanemist või puudumist ja kooli ja/või lasteaias puudumist teeninduspiirkonnas (Pagari, Piilsi, Rannu, Vaivara). Raamatukogust kaugemates küldes elavate laste jõudmist raamatukokku takistab olematu bussiliiklus (Saka). Pagari raamatukogu asub küll küla keskel, kuid majapidamised on hajutatud ja väiksemad lapsed ilma vanemateta raamatukokku tulla ei saa, suurematele lastele käivad raamatuid laenutamas nende vanemad.

Lapsed ja noored eelistavad tihtipeale raamatukogule teisi hobisid ja huviringe, mis asuvad elamispiirkonnast väljaspool (Kuremäe, Rannu, Saka). Probleemiks on ka vanemate muutunud kultuuriharjumused, mis mõjutab laste lugemishuvi (Rannu). Tudulinna takistab laste pikemalt raamatukogus ajaveetmist ruumipuudus. Sonda raamatukoguhoidja leiab, et õpetaja võiks koolis rohkem tutvustada kaasaegset laste- ja noortekirjandust, mis ärgitaks lapsi rohkem lugema. Suuremat koolipoolset initsiatiivi ootaks ka Toila raamatukoguhoidja.

Külastatavus on suurem, kui raamatukogu asub kooli või lasteaia ühes majas või vahetus läheduses (Avinurme, Lüganuse). Samas Iisaku raamatukogu asub küll kooliga samas majas, kuid koolis on raamatukoguhoidja ja huvijuht, kes organiseerivad õpilastele erinevaid tegevusi. Seetõttu on raamatukogu kooliõpilastele põhiliselt koht, kust laenutatakse kohustuslikku kirjandust. Kui raamatukogu asub ühes majas seltsimajaga, saab tegevusi ühendada. Näiteks Pagari seltsimaja perepäeval „Karupere sünnipäev“, kus oli avatud kaisu- ja mängukarude näitus ja kus toimus karuteemaline joonistusvõitlus, oli raamatukogus avatud karuteemaliste raamatute näitus, mis pakkus lastele suurt huvi. Koolivaheaegadel saavad lapsed nii seltsimajas kui raamatukogus vaadata filme, meisterdada, joonistada ja tutvuda uute raamatutega. Tammiku rahvamajas toimub kahel korral nädalas väikeste laste lauluring. Enne tundi vedavad lapsed aega raamatukogu lastenurgas.

Laste lugemise arendamiseks viiakse regulaarselt lasteaia ja algklassilastele läbi lugemisringe (Aseri) ja muinasjututunde (Avinurme, Iisaku, Mäetaguse), lastehommikuid (Kiviõli, Narva – Jõesuu, Toila, Ulvi) ja lasteklubi (Kuremäe). Lasteaedadele ja algklassilastele korraldatakse ekskursioone raamatukokku (Narva – Jõesuu, Olgina, Pagari, Voka). Raamatukoguhoidjad käivad ka ise lasteasutustes raamatuid tutvustamas (Narva – Jõesuu).

Mitmetes raamatukogudes on raamatukogu eriti algklassiõpilaste seas ajaveetmise ja kokkusaamise, samuti koolitööde tegemise koht (Lüganuse, Varja).

Kiikla raamatukogu teeb koostööd Kiikla Lastekoduga, mille kasvandikud külastavad tihti nii raamatukogu kui raamatukoguüritusi. Kõige osavõturohkemaks ürituseks oli Tolkieni “Kääbiku” teemalised üritused.

Kiviõli raamatukogu leiab, et kui lapsed hoolsasti üritustel käivad, siis ehk tekib ka huvi lugemise vastu. Raamatukogu lasteteeninduses vajaks uuendamist audio-videotehnika, mis muudaks raamatukogu laste jaoks atraktiivsemaks.

Narva – Jõesuu Linnaraamatukogu teeb koostööd Narva-Jõesuu kooli, lasteaia ja SOS lastekülaga. Igal aastal korraldatakse 1.-4. klassi lastele lasteraamatupäevale pühendatud kirjandushommikuid, kus räägitakse raamatutest, meenutatakse H. CH. Anderseni elu ja loomingut, lapsed joonistavad teemakohaseid pilte ja esinevad. Pidulõpe maiustuste lauaga. Traditsiooniks on saanud koostöös kooliga 4.-8. klassi õpilastele mäng „Samm-sammult“. Mängijad peavad läbima mitu kontrollpunkti, raamatukogus vastasid lapsed aja peale linna juubelile pühendatud viktoriiniküsimustele. Raamatukoguhoidjate sõnul on üha vähem lapsi, kes tahavad raamatuid koju laenata. Laste toomiseks raamatukokku on kavas organiseerida väike käpiknukuteater.

Toila raamatukogu põhilisteks koostööpartneriteks on gümnaasium ja lasteaed Naerumeri. Aasta lõpus saatsid lasteaialapsed raamatukogusse näitusele endavalmistatud jõulukaardid. Lastele meeldis ka omaloominguliste luuleraamatute valmistamine, millest võttis osa 13 Toila gümnaasiumi 5.-6. klasside õpilast.

Tudulinna raamatukogu teeb koostööd põhikooli, lasteaia ja MTÜ Maria ja Lapsed asenduskoduga. Suurem üritus oli eelmisel aastal lasteaias toimunud ettelugemise nädal. Igal hommikul luges üks lapsevanem lastele ette ühe loomamuinasjutu.

Voka raamatukogus koostati näitusi ja väljapanekuid kohalike inimeste kogudest: Voka käsitööseltsingult, Kristi Kivestult algsed joonistused koos tekstidega illustratsioonide tarvis Myraka raamatule „Mida mustikat“. Filatelist Aadu Pekilt saadi erinevatel teemadel marginäitused : „Kas Eesti on meremaa?“, „Jõulukuusk“ ja näitus lindudest ja loomadest Eesti postmarkidel. Suur ja põhjalik eksliibrise näitus koos kirjandusega oli Jüri Eljase kogust, kokku oli näitusel 99 pisigraafikat 22 kunstnikult. Jõhvi Kunstikoolilt saadi 2013.a. lõputööde (siidimaaalid) näitus.

Kuigi Ulvi raamatukogu piirkonnas pole lasteasutusi, viidi raamatukogus läbi mitmeid lasteüritusi: kirjandushommikuid, matku, mängupäevi „Matk loodusesse“ ja „Viktoriini võistupäev“.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Lisaks tavapärasele lasteaia ja kooliekskursioonidele tutvustati raamatukogu Corrigo raskestikasvatavate laste rühmale. Suvel raamatukogu külastanud Ahtme Gümnaasiumi keelelaagritele räägiti uuemast eesti lastekirjandusest, Jõhvi Vene Gümnaasiumi linnalaagri lastele viidi läbi kasutajakoolitust.

Kevadel premeeriti 43 parimat lugejat aukirja ja raamatuga, õpetajad omalt poolt hindega 5 lugemises. Valiti ka suvelugemise lemmikud. Jõulude eel ja ajal töötas jõuluvana meisterdamistuba taaskasutatud materjalidest.

Üritusi toimus ka eelmise aasta loomast – hundist. Tutvustati huntide eluviisi, toimus teemakohane viktoriin, väljas oli hundinahk ja jalajälgede pildikollektsioon. Iisaku Muuseumi toel korraldati 12 stendiga ilvese teemaline näitus. Sillamäe merepäevade ajal olid väljas mereteemaline näitus ja laevamudelid, joonistati pilte laevadest, õpiti morsesignaale ja tutvustati vanu laevu.

Näitus „Läki lendama!“, mis koostati koostöös logistikafirmaga ACE, oli mudellennukitest ja lennundusraamatutest. Jõhvi lasteaedadega ja lapsevanematega koostati raamatunäitus kodudes, raamatukogus ja lasteaias leiduvatest vanadest raamatutest.

Palju üritusi viiakse läbi väljaspool raamatukogu. Mängude festivalil ja peremessil oldi väljas lugemispesaga. Jõhvi lasteaedades ja Jõhvi Gümnaasiumis viidi läbi südamenädala teemalisi üritusi ja 2-osaline sari „Kuidas käitun mina - õpime tundma EV seadusi“. Kümblusklassidele koostati klassivälise kirjanduse nimestikud eesti uuemast laste- ja noorsookirjandusest ning tutvustati neid raamatuid klassides.

Euroopa Liidu nädalal viidi koostöös Europe Direct Jõhvi kantseleiga läbi üritusi teemadel „Eesistujamaad Iirimaa ja Leedu“, „Euroopa kodanikuaasta“ ja „Euroopa on minu kodu“.

Osalejad olid Jõhvi Gümnaasiumist, Jõhvi Vene Gümnaasiumist, Illuka Koolist, Kohtla-Järve Ühisgümnaasiumist, Ahtme Gümnaasiumist, lasteaedadest Kalevipoeg, Sipsik ja Pillerkaar.

Õpilastele anti kaasa uuemaid Euroopa Liidu infomaterjale, meeneid ja raamatuid. Euroopa Komisjoni toel korraldati Jõhvi vanavanemate ja lastelaste sõit Tallinnasse, kus külastati Euroopa Maja, Eesti Lastekirjanduse Keskust ja Lennusadamat ning kohtuti David Vseviovi ning Andres Võrguga. Bussisõidu ajal tutvustati uuemaid raamatuid.

Muuseumiööl korraldati lastele aardejaht ning täiskasvanutele „Jõhvi-75“ teemaline viktoriin.

Täiskasvanutele ja noortele esineti 5 korral eesti keele klubis teemadel „Eesti rahvakalender“ ja „Jõhvi kirik ja koguduse roll kohaliku kogukonna elus“.

24 näitusest 11 pandi üles väljaspool raamatukogu. „Karud, mõmmid, mesikäpad“ peremessil, „Jõhvi-75“ ülevaatenäitus muuseumis, „Ohutusalsed raamatud lugemiseks lapselastega“ Vahtra loomekeskuses, „Hingedeajal hingedest“- muuseumisseltsis, „Hingedeajal hingedest ja „Talve ja jõulujutud“ Jõhvi Gümnaasiumis võimalusega neid kohapeal laenutada.

Kõigile soovijatele saadetakse igakuiselt nii paberil kui interneti teel uudiskirjanduse ülevaateid ja raamatute lühitutvustusi.

Lasteosakonna töötaja Gerri Orgma osales Svetlana Vetrova autorinukkude kursustel, mille tulemusena on raamatukogus mitmeid vahvaid nukke.

4.4 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Alajõe	0	0	0
Aseri	13	6	51
Avinurme	23	12	358
Iisaku	45	18	137
Kiikla	5	6	80
Kiviõli	23	54	1093
Kohtla - Nõmme	8	0	0
Kuremäe	6	27	183
Kurtna	10	7	145
Lohusuu	5	0	0
Lüganuse	10	0	0
Maidla	8	3	37
Mäetaguse	6	3	50
Narva - Jõesuu	31	21	344
Olgina	53	2	30
Pagari	18	9	163
Piilsi	5	1	7
Püssi	11	4	74
Rannu	14	2	31
Saka	11	9	90
Sinimäe	16	2	36
Sonda	43	11	255
Soonurme	18	6	167
Toila	17	8	109
Tudulinna	5	3	3
Ulvi	24	21	142
Vaivara	5	0	0
Varja	6	0	0
Voka	12	6	72
Jõhvi KR	107	105	2210
KOKKU	558	346	5867

Raamatukogu on piirkonna kultuurielus olulisel kohal. Paljudes valdades on raamatukogu kogukonna keskus, mis pakub võimalusi elukestvaks õppeks, eneseharimiseks ja kultuurseks vaba aja sisustamiseks. Eelmisel aastal toimus maakonna raamatukogudes palju suuri ja väiksemaid sündmusi, millest huvilised võisid osa saada.

Valik raamatukogudes korraldatud näitusi:

Kiviõli raamatukogu koostas mitu näitust koostöö MTÜga Kiviõli Naisliit: fotokonkursi „Maailm läbi minu silmade“ töödest ja laste meisterdatud töödest „Päkapikk ja Piparkook“, kus oli väljas 200 päkapikku ja muinasjutulised piparkoogimajakesed. Svetlana Vetrova autorinukkude näitus purustas külastatavuse rekordid, sellest vaimustusid nii lapsed kui täiskasvanud. Huvipakkuv ja õpetlik oli Samuel Golombi margikogu.

Sonda raamatukogus oli eelmisel aastal kolm Soome instituudi vahendatud rändnäitust ja kohalike fotograafide fotonäitused.

Voka raamatukogus oli seoses valla 20.aastapäevaga suur fotonäitus loodus- ja eluolupiltidest „20 aastat Toila vallas“ vanavanaisa tallu asunud Kanada linnalapselt Tiia Ruutopõllult.

Kurtnas oli Soome kunstniku Harri Naumaseni maalinäitus, fotonäitus „Poola vaatamisväärsused“ ning näitused Urve Eriksoni ja Rein Marani loodusfotodest.

Mäetaguse raamatukogus oli üleval maakonna raamatukogutöötajate kalendri tarbeks tehtud näitus „Raamatukoguhoidja-fotomodell“.

Toilas lõpetas kultuuripärandi aasta näitus „Igal asjal oma lugu“, kus oli eksponeeritud erinevat majakraami, riideid, töövahendeid, käsitööd, fotosid ja albumeid, raamatuid ja koolitarbeid möödunud aegadest.

Valik raamatukogude korraldatud kirjandusüritusi:

Avinurmes mälestati kodukandi kirjanikku Heino Kiike. Toimus kontsert-jumalateenistus Avinurme Kirikus, Avinurme kiriku parki istutati kirjaniku mälestuseks tammepuu. Sellele järgnes koosviibimine Avinurme Elulaadikeskuses, kus ühise kohvilaua taga meenutasid Heino Kiike tema lapsed, sõbrad ja tuttavad.

Iisakus pakkusid publikule väga suurt huvi elulooõhtud „Minu elu lugu“. Oma eluloo raamatut sirvisid Lembit Uustal, Tõnu Prodel, Judith Kulvere ja Elfride Peep. Luule- ja muusikapõimikul „Kevadest, noorusest, armastusest“ esitasid luulet kohalikud etlejad Judith Kulvere käe all.

Kiikla raamatukogus kujunesid kõige osavõturohkemateks paberiteemalised koolituspäevad, kus valmistati quilling tehnikas kaarte, karpe ja õpiti raamatute köitmist.

Narva – Jõesuus korraldati virtuaalne ekskursioon Aleksandr Puškini muuseumisse.

Vokas toimus kuuendat korda autorilaulude õhtu Trubaduur, kus seekord olid esinejateks Erik Kalda ja Raino Erlich.

Traditsiooniliselt toimus kohtumisi raamatute autoritega: Kiviõlis Vahur Kersna ja Mika Keräneniga, Toilas Marju Kõivupuuga; raamatuesitlusi: Kuremäel Enno Kingumetsa „Kingumetsa - taadi pajatused“, Kuremäel ja Toilas Anneli Lambi „Minu lapsepõlve Kotinuka“; Narva- Jõesuus Peterburgi kirjaniku Sergei Korovini „Jutustus Kalamehest ja linnukesest. Filmiõhtud toimusid Kuremäe ja Narva – Jõesuu raamatukogudes. Kuremäel vaadati Katrin Reimuse raamatu alusel valminud filmi „Õnnelikud inimesed“, Narva – Jõesuus „Pihkva-Petseri kloostri saladused“.

Narva – Jõesuus toimus 4ndat korda aktsioon „Raamat tasuta“.

Toilas oli raamatukogu kahel korral ka tervisekeskus, kus inimestel oli võimalus teha jala veresoonte uuringut.

Raamatukogud toetavad ka teiste poolt korraldatud ettevõtmisi kas raamatukogus leiduvate materjalidega, on abiks organiseerimisel või antakse kasutada raamatukogu ruume, näiteks Kurtnas koosolekute ja seminaride korraldamiseks, Tudulinna pensionäride klubi „Kanarbik“ lauluproovide kui ka koosolekute läbiviimiseks.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Kurtna	0	0	0	0	0	0	0	0
Lohusuu	1	1	7	6	7	10	9	12
Lüganuse	0	0	0	0	8	2	8	5
Maidla	2	2	14	15	11	6	6	3
Mäetaguse	1	2	27	30	0	0	0	0
Narva-Jõesuu	0	3	0	27	0	0	0	0
Olgina	3	4	7	6	105	96	44	39
Pagari	0	0	0	0	0	0	0	0
Piilsi	0	0	0	0	0	0	0	0
Püssi	0	0	0	0	0	0	0	0
Rannu	0	2	0	6	8	6	8	6
Saka	0	0	0	0	1	1	1	1
Sinimäe	0	0	0	0	0	0	0	0
Sonda	0	0	0	0	1	0	1	0
Soonurme	0	0	0	0	0	0	0	0
Toila	3	2	35	32	1	2	1	2
Tudulinna	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulvi	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaivara	0	0	0	0	0	0	0	0
Varja	0	0	0	0	0	0	0	0
Voka	0	0	0	0	4	4	4	6
Jõhvi KR	16	15	179	162	243	210	243	225
KOKKU	49	67	637	769	401	348	345	326

Rühmakoolitusi viidi läbi lasteaialastele (Iisaku, Mäetaguse, Sinimäe) raamatukogu kasutamisest, algklassilastele (Kiviõli, Rannu, Pagari, Sonda, Maidla, Toila) teemal, kuidas leida riulist vajalik raamat, põhikooliõpilastele (Lohusuu, Rannu, Mäetaguse, Narva – Jõesuu, Toila) raamatukogu ajaloost, teatmeteoste kasutamisest ja erinevatest otsingumootoritest.

Individaalkoolitustel nõustavad raamatukoguhoidjad inimesi e-teenuste kasutamisel, portaalidest töö otsimisel, elektripaketi valimisel, sotsiaalmeedia kontode tegemisel jne. Samuti tutvustatakse elektroonilist kataloogi ja erinevaid andmebaase. Lüganuse ja Voka raamatukogudes toimub igale uuele kasutajale individaalkoolitus raamatukogu võimalustest.

Rahvaraamatukogud on institutsioonid, mis pakuvad inimestele tuge enda harimisel ja oskusi infoühiskonnas toimetulekuks. Kahjuks puudub meil riiklikul tasemel planeerimine ja rahastus, et inimestel oleks kohaliku rahvaraamatukogu kaudu loodud võimalused enda arendamisega pidevalt tegeleda. Arvutid ja riistvara rahvaraamatukogudes vananeb, see võib saada takistuseks koolituste ja nõustamiste läbiviimisel.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Laenutusosakonna töötajad juhendasid maaraamatukoguhoidjaid raamatukoguprogrammi U3 kasutamisel ja bibliograaf õpetas Urrami kodulooportaali kirjade tegemist.

Raamatukogu kasutajatele õpetati peamiselt andmebaaside Urram, ISE ning ELNETI kasutamist ja Wikipediast otsingu tegemist. Peab märkima, et paljudel kasutajatel, sealhulgas noortel, puudub info leidmisel oskus kasutada õigeid märksõnu. Selles saab raamatukoguhoidja oma teadmiste ja kogemustega abiks olla.

Raamatukogu peaspetsialist viis Jõhvi Gümnaasiumi 9ndates klassides läbi karjääritudi tutvustades nii raamatukogu kui raamatukoguhoidja ametit.

4.6 Raamatukoguteenuse turundus (*tutvustamine*)

Elektroonilised infokanalid:

Raamatukogude andmed (lahtiolekuajad, kontaktid, põhimäärus, kasutuseeskirjad) on leitavad omavalitsuste kodulehtedel lingi all "Haridus ja kultuur" või "Raamatukogud".

Raamatukoguteenuseid oma veebilehe kaudu tutvustavad Iisaku, Toila, Kiviõli ja Jõhvi Keskraamatukogu. Arvestades seda, et iga päevaga suureneb inimeste arv, kelle esmaseks informatsiooni saamise kohaks on veeb, on maakonna raamatukogude esindatus seal väga nigel. Facebooki konto on Toila, Sonda, Sinimäe ja Avinurme raamatukogudel. Voka raamatukogu reklaamib oma üritusi Toila valla kultuuri- ja spordikeskuse Facebooki lehel. Sotsiaalmeedia kaudu antakse infot raamatukogu lahtiolekuagadest, raamatukogusse saabunud uutest raamatutest ja jagatakse meedias ilmunud artikleid ja raamatututvustuste arutelusid ning soovitusi. Sotsiaalmeedia kasutamisel on veel kindlalt arenguruumi.

Meedia:

Toila raamatukogu juhataja oli ajakirjas Raamatukogu 3/ 2013 ilmunud artikli „Oma seksiooni koolitustel jõuab ikka käia“ (U. Salumaa, E. Marrandi, L. Rand) kaasautor. Samas ilmus ka üleskutse raamatukogutöötajate mälestuste kogumiseks.

Nn Langi nimekirja lugemisest maaraamatukogudes kõneles Maalehes Avinurme raamatukogu juhataja.

Mitmed raamatukogud teevad koostööd kohalike ajalehtedega, kus reklaamivad ja kajastavad oma teenuseid, üritusi või raamatukokku saabunud uusi raamatuid. Kolm artiklit kirjutas kohalikkude ajalehtede "Meie keskel" Iisaku raamatukogu juhataja. Raamatukogu tegemistest andsid oma valla/linnalehtedes teada ka Kiviõli, Kurtna, Lohusuu, Piilsi, Olgina, Sinimäe, Sonda, Pagari, Narva – Jõesuu, Voka, Tudulinna ja Toila raamatukogud.

Lisaks ilmub sündmuste kuulutusi kultuur.netis ja maakonnalehe „Põhjarannik“ tasuta rubriigis „Vaba aeg“. Seda võimalust kasutasid ainult Toila ja Avinurme raamatukogu.

Lisaks elektroonilistele kanalitele ja meediale reklaamivad raamatukogud üritusi traditsioonilisel viisil. Aseri, Avinurme, Kurtna, Kuremäe, Narva – Jõesuu ja Voka raamatukogud panevad ürituste info piirkonna kuulutuste stendile, Tammiku rahvamaja infoaknale. Toila saadab ürituste kutsed valla allasutustesse ja lugejatele e-posti aadressile. Kuremäe ja Maidla raamatukogud peavad raamatukogu turunduse seisukohalt tähtsaks individuaalseid vestlusi. Kiviõli raamatukogutöötajad helistavad enne iga üritust inimestele ja kutsuvad nad raamatukokku. Infovoldikuid, flaiereid, raamatukogu reklaamivaid järjehoidjaid ja soovitusnimestikke pole ühelgi raamatukogul.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Raamatukogu sündmustest ja teenustest informeerimiseks kasutab raamatukogu erinevaid kanaleid varieerides neid vastavalt sihtgrupile.

Elektroonilised infokanalid:

- Veebilehekül (http://rk.johvi.ee/) – elektronkataloog ja informatsioon raamatukogus toimuva kohta
- Ürituste reklaami saatmine koos raamatukoguprogrammi Urram meeldetuletustega
- Kultuurikava (http://www.kultuurikava.) – portaal kajastab raamatukogus toimuvaid üritusi
- Raamatukogu lugejate meililist
- Jõhvi valla kodulehe esilehekül (uudiste rubriik)

- Jõhvi kultuurikalender, mis on väljas valla kodulehel

Facebookis - sotsiaalvõrgustik Raamatukogu pole oma Facebooki kontot veel loonud, sündmuste infot levitavad töötajad oma kontode kaudu.

Meedia:

Heaks meediapartneriks on raamatukogule kohalik ajaleht Põhjarannik. Jõhvi Keskraamatukogu üritustest ja teenustest kirjutati maakonnalehes Põhjarannik 15 korral, lisaks peaspetsialisti kirjutatud arvamuskirjutused. Raamatukoguürituste lühiinfo ilmub igal neljapäeval ajalehes Põhjarannik ilmuvas rubriigis Vaba aeg.

1 kord kuus ilmuvas vallalehes Jõhvi Teataja kirjutati raamatukoguteenustest ühel korral, lisaks reklaamid raamatukogu üritustest.

- Telefonitsi helistamised – Jõhvi Pensionäride Päevakeskuse perenaisele helistatakse enne iga üritust, et ta teavitaks oma inimesi. Samal eesmärgil helistatakse ka raamatukogu aktiivsetele külastajatele
- Ürituste kuulutus viiakse asutuste teadetahvlitele (Jõhvi Vallavalitsusse, Seltsimajja, Maavalitsusse, kiriku kantseleisse ning kaupluse Selver infopostile) ja saadetakse naaberraamatukogudesse ülespanemiseks.

4.7 Bibliograafia- ja infotöö

Jõhvi Keskraamatukogu bibliograaf õpetas Kohtla-Järve Keskraamatukogu bibliograafidele ja Ida-Virumaa maaraamatukoguhoidjatele Urrami kodulooportaali kirjade sisestamist. Jätkuvalt tegeles ta kodulooportaali ajalehtede Põhjarannik, Jõhvi Teataja ja Ida-Express bibliografeerimisega.

4.7.1 Andmebaaside loomine

Uusi andmebaase 2013.a ei loodud. Alustati kodulooliste materjalide bibliografeerimisega URRAMi kodulooportaali. Koostöös Kohtla-Järve Keskraamatukoguga pandi paika omavaheline tööjaotus maakonna erinevate piirkondade info bibliografeerimisel, et vältida dubleerimist. Vallaraamatukogude ülesandeks on bibliografeerida oma valdade lehed.

4.7.2 Infopäringud

Infopäringuid registreeriti 2327, mis on 130 võrra vähem kui eelmisel aastal. Päringute arv raamatukoguti on väga kõikuv, mis paneb arvama, et päringu mõistet tõlgendatakse ka väga erinevalt.

Jõhvi Keskraamatukogu:

Infopäringuid, mida registreeritakse raamatukoguprogrammis URRAM, oli aasta jooksul kokku 603. Seda on 143 võrra vähem kui eelmisel aastal. Päringute arvu langus ei ole üllatav, sest suurenenud on nii arvutite olemasolu kodudes kui ka on paranenud infootsingu oskused, mistõttu eelistavad inimesed otsida ja kasutada internetist leiduvat informatsiooni.

2013. aastal oli kõige rohkem päringuid Jõhvi linna erinevate hoonete kohta, mis oli ilmselt seotud Jõhvi linna 75. aasta juubeliga. Palju tundi huvi ka rahvakultuuri vastu, eriti toitide ja esemete valmistamise vastu.

4.7.3 Trükised ja veebiväljaanded

2013.a maakonna raamatukogud ühtegi trükist välja ei andnud ega osalenud ka koostamises.

Kokkuvõte

2013.a oli maakonna raamatukogudele põhiliseks väljakutseks üleminek Urrami uuele versioonile. Terve aasta jooksul testiti programmi muudatusi ja anti tagasisidet. Seda kõike tehti põhitöö kõrvalt ja see nõudis töötajatelt suuremat pingutamist, vahel ka head närvi. U3 arendusega seotud probleemid jäävad ilmselt oluliseks ka 2014.aastal.

Keskraamatukogu ja maakonna raamatukogude koostöö toimus 2013.a hästi mitmes valdkonnas: kogude komplekteerimine vastavalt riigi poolt ette antud nimekirjadele sujus tõrgeteta, täiendkoolitused olid mitmetel raamatukogutööks vajalikel teemadel. Üleminekul U3le tunnetasime ka head koostööd teiste maakondade keskraamatukogudega nii töökogemuste vahetamisel kui ka tööjuhendite koostamisel.

2013.a oli keskraamatukogule järjekordselt edukas projektitoetuste aasta. 5 e-lugeri soetamine võimaldab alustada raamatukogus uue teenusega – e-lugeri laenutamise. Projekt aitab kaasa maaraamatukogude lugejate koolitamisele, kuna 1 e-luger ja 1 tahvelarvuti hakkab ringlema maakonna raamatukogudes. Keskraamatukogul on plaanis jätkata ühisprojektide kirjutamist eesmärgiga parandada ja täiustada raamatukoguteenust.

Järgmisel aastal liidetakse tõenäoliselt Aseri ja Rannu raamatukogud. Olulised on koostöö ja läbirääkimised vallavalitsusega, et viia liitumine läbi võimalikult valutult, säilitades vähemalt 2 ametikohta. Muudatusi võidakse teha ka Lüganuse vallas.

Kiiresti muutuv töökeskkond ja tehnilised uuendused nõuavad raamatukogutöötajalt pidevat enesetäiendamist ja valmisolekut uuendustega kaasaminemiseks. Sellest lähtuvalt kavandame oma koolitusi.

Koostajad: Anne Kippar, Piret Kallas (kogud)

Direktor

Allkiri /Ingrid Spitz/